



AIDAI

„Aidai“ yra dviejų laidų lietuvių kultūrinis ir informacinis leidinys. „Aidų“ žurnalas išeina kas dvi savaitės; „Aidų Dienos Informacija“ — kiekviena diena, išskyrus šventadienius, prieš piet. „Aidus“ leidžia — Spaudos Darbuotojų Kolektyvas. Vyr. Redaktorius — Dr. V. Biečiauskas. Dienos informacijos redaktoriai: Jonas Pauperas ir Balys Vyliu-
das. Adresas: München 27, Lamontstr. 21.

D I E N O S I N F O R M A C I J A

.....
..... Penktadienis, 1946 V. 24 d. /III Metai/ Nr. 119/156/.....

Amerikos Lietuvių Kongreso po- litinės deklaracijos

IV

IV. Sąjunginių Tautų Organizacija.
JAV Valstybių Kongreso Užsienių Rei-
kalų Komisijai:

Amerikos Lietuvių Kongresas, svei-
kina Amerikos iniciatyvą sukurti Są-
junginių Tautų Organizaciją pasaulio
taikai apsaugoti.

Tačiau mūsų rimtu įsitikinimu
JAV Valstybių vyriausybė kartu su Di-
džiosios Britanijos ir Britų Domini-
jų vyriausybeis turėtų imtis
iniciatyvos įnešti patarimai į Sąjun-
ginių Tautų Organizacijos chartę pa-
saulinant visų didžiųjų valstybių ve-
to teisę ir grąžinti suverenes vi-
sų valstybių — didelių ir mažų — ly-
gybės teises, taikant daugumos prin-
cipo plėnuac sesijose.

Veto teisė, ypač jei ji pasilai-
koma imperialistinės valstybės, ne-
prieinamos užsienio informacijai ir
kontrolei, ir sukurusios visą eilę
satelitinio valstybių, visiškai domi-
nuojamų tos pačios valstybės kontro-
liuojamos vienos politinės partijos,
siektų skatinti: tokios valsty-
bės neteisės veiksmas ir agresiją
silpnųjų kaimynų pavergimo kai-
na. Tos veto teisės praeištīguma
ypač pavyzdiuoja Sovietų Sąjungos
atsisakymas laikytis daugelio savo
terptautinių pasižadėjimų evakuoti
savo ginkluotą pajėgą iš Rytų Eu-
ropos ir Vidurinių Rytų valstybių
ir sudaryti sąlygas laisviems ir ne-
varžomiems rinkimams tose valstybė-
se.

Šis kongresas pasitiki, kad Ame-
rikos tauta yra pasiruošusi modifi-
kuoti senesias suverenumo sąvokas,
kad būtų apsaugota civilizacija šia-
me atominės energijos amžiuje. Visų
civilizacijos išsilaikymo dėliai ne-
turi būti paliktas atvirose kelias,
kuriai nors veto teisė išnaudojan-
čiai valstybei sabotuoti Sąjunginių
Tautų Organizaciją.

Saugumo Tarybos posėdis

Naujorkas, Trečiadienį Saugu-
mo Taryba dar kartą svarstė Ira-
no klausimą. Stettinius energin-
gai spyrėsi Irano klausimą ir
toliau palikti darbu tvarkoje,
nes iki šiol per maža buvo gau-
ta reikalingų duomenų. Britų de-
legatas Cadoganas palaikė Stet-
tiniaus nuomonę. Gromyko posėdy-
je nedalyvavo. Lenkijos delega-
tas Jangė siūlė Irano klausimą
iš darbu tvarkos išimti, nes
Irano vyriausybė pranešusi, jog
sovietai savo kariuomenę at-
traukę iki gegužės 6 d. Irano
delegato įteiktame rašte, sako-
ma, kad Irano vyriausybei truk-
domos suvereninės teisės Azer-
beidžane. Dėl to britų delega-
tas Cadoganas pareiškė, kad
Britanija labai esanti suinter-
esuota sužinoti, ar svetimoji
kariuomenė tikrai yra pasitrau-
kusi. Irano vyriausybės praneši-
mas nesas pilnas ir tikras. Iš
jo negalima esą suprasti tik-
rosios padėties Azerbeidžane.
Gautosios žinios rodo, kad ten
esą sovietų suorganizuotų ir
apmundirėtų karių. Azerbeidža-
no vyriausybė yra paklusni ru-
som. Irano delegatas pareiškė:
Jis mano, kad šis klausimas, ku-
ris rodo sovietų įsikišimą į
Irano vidaus reikalus, turis
būti ir toliau paliktas darbu
tvarkoje. Azerbeidžane sukilė-
liai naudojami Raud. Armijos po-
rama. Irano komisija, galėjusi
aplankyti tik vakarinius Azer-
beidžano miestus, kurie rusų
buvo evakuoti. Apie visus mies-
tus to pasakyti negali. Tada
Stettinius pareiškė: Rytų dan-
giau negu klaidą šį klausimą
iš dienotvarkės išbraukti. Pa-
galiau buvo priimtas Olandijos
atstovo pasiūlymas, pagal ku-
rį Irano klausimas gali būti
įtrauktas į Tarybos posėdžių
dienotvarkę kiekvienu metu.

Lippmanas pranešauja apie artimą karą

Amerikietis žurnalistas Lippmanas „Daily Mail“ parašė straipsnį apie susilariusią įtampą tarp rytų ir vakarų. Londono radijo komentatorius ta proga polemizuoja su Lippmanu. Lippmanas tvirtina, kad Sovietų Sąjunga ir Anglija Vokietijos okupuotose zonose kuriančios atramos bazes busimajam karui. Daugelis anglų laikraščių šį Lippmano teigimą atmeta. Vėliau britų žurnalo „The Economist“ redakcija išspausdino tik šilkinę uždangą. Šiuo metu britų žurnale yra rusų žurnalistai. Dėl tvirtinimo, kad britų zonoje esančios vokiečių armijos, iš britų pusės pareiškama, kad iš tikrųjų jose tik 120.000 vokiečių karių, kurie išrankioja minas. Toliau Lippmanas tvirtina, kad Anglija ir Sovietai ginkluojasi karui. Anglų laikraščiai tai vadina Lippmano „idėja fixe“. Apie tokį karą plepa tik vokiečiai. Jie tik mano, kad karas jau esąs šia pat. Pavojingas Lippmano straipsnis duoda proga pasakyti, kad britų politika nesiekianti karo su Sovietų Sąjunga. Iš tikrųjų tačiau esą nemaži nuomonių priešingumai tarp vakarų valstybių ir sovietų. Todėl vokiečiai ir mano, kad ten, kur yra nuomonių priešingumų, būtinai turys būti ir karas.

Trumpos žinios

- Berlynas. Čia surasta per 28.000 tonų nuslėpto maisto, kurį sudaro amerikiečių tiekiniai. Amerikiečiai į Berlyną iš viso yra atgabėję 228.000 tonų maisto gaminių.

- Londonas. Bevinas paskelbė lenkų užsienio armijos demobilizavimo planą. Pagal jį lenkų armija busianti pervesta į civilinį gyvenimą. 30.000 lenkų karių grįšis į tėvynę. 160.000 lenkų karių dar tebėra britų karinės vadovybės žinion. Jie kiek galint greičiau bus de mobilizuoti ir nebusie panaudoti okupuojamoms tikslams.

- Londonas. Labai pranešama, kad Polotovas Paryžius Konferencijoje pasiūlęs panaikinti Sąjungininkų Kontrolės komisijos Paryžiuje, Rumunijoje ir Vengrijoje. Parys pasiūlyjimui pritarė, tačiau pareikalavo šį reikalą tiksliau apibrėžti.

- Vašingtonas. Senatorius Vandenbergas pareiškė, kad jis dar

nerustojęs vilties ir mano, jog vakarų demokratijai pasiseks susitarti su rytų komunizmui.

- Maskva. Ryšium su Trumano prašymu, kad Sovietų Sąjunga pagelbėtų bėgantiems kraštams, Stalinas atsakydamas pareiškė: Sovietų Sąjunga būtų suteikusi atitinkamą pagalbą, jei šis prašymas būtų buvęs gautas prieš tris mėnesius. Tuo tarpu sovietai savo jėgų išteklius perleido Prancūzijai ir kitiems kraštams.

- Munchenas. Gen. Mc Narney įsaku tarp Tassau ir Degendorfo buvo padarytas plataus masto šmugelininkų patikrinimas. Iš viso buvo patikrinta 375 Dunojaus laivai ir jie konfiskuoti. Laivuose rasti 3 radijo siųstuvai, kulkosvaidžių dėžės ir šaunamųjų ginklų. Suimta 3000 asmenų, jų tarpe daug buvusių vengrų karo jūrininkų. Sakytų laivų tarpe buvo 12 kanonierinių laivų.

- Viena. Maisto normai nusmukus iki 954 kalorijų dienai, Austrijos vyriausybė paprašė UNRRA sustiprinti maisto tiekimus.

- Teheranas. Irano vyriausybės sudarytoji komisija tiria Iraną ir Azerbeidžaną karių susidūrimo aplinkybes. Antroji komisija vyksta į Azerbeidžaną vėl pradėti pomėrybių karybų.

- Frankfurtas. Amerikiečių karinės valdžios savaitiniame pranešime sakoma, kad švėtimšaliai, vokiečių policijos suimti už stovyklos ribų, ateityje turi būti perduoti komendantams. Komendantai juos atiduos karo teismams nubausti.

- Praga. Buvęs Čekoslovakijos protektorius Dr. Frankas, kuris kaip karo nusikaltėlis nuteistas mirti, trečiadienį buvo pakartas.

- Naujorkas. Sudarytoji Komisija Ispanijos klausimui išaiškinti Saugumo Tarybai įteikė pranešimą, kuriame reiškiamas nuomonė, kad Franco režimas esąs fašistiškas.

- Naujorkas. Gener. Sekretorius Trygve Lie gavęs Paskų vyriausybės raštą, kuriuo kaltinamas Franco, kad leides sušaudyti 15 basnų žvėdžių ir 500 dar tebeleikas kalėjime.

- Vašingtonas. Trumanas pasiuntė antro laiško Stalinui, prašydamas sovietų paramos bėgantiems kraštams. Iki šiol dar negautos Stalino atsakymas.

- Vokiečių žinių agentūra Dana pranešė, kad 19 švėtimšalių už įvairius nusikaltimus nuteista iki 3 metų kalėti.